DECIZII

DECIZIA (UE) 2017/984 A CONSILIULUI

din 8 august 2016

de notificare a Spaniei în vederea luării unor măsuri de reducere a deficitului considerate necesare pentru remedierea situației de deficit excesiv

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 126 alineatul (9),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) În conformitate cu articolul 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), statele membre trebuie să evite deficitele publice excesive.

(2) Pactul de stabilitate și de creștere are la bază obiectivul unor finanțe publice solide ca mijloc de consolidare a condițiilor propice stabilității prețurilor și a unei creșteri susținute și durabile, care să contribuie la crearea de locuri de muncă. Pactul de stabilitate și de creștere include Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului ([1]), care a fost adoptat cu scopul de a stimula corectarea rapidă a deficitelor publice excesive.

(3) La 27 aprilie 2009, Consiliul a decis, în conformitate cu articolul 104 alineatul (6) din Tratatul de instituire a Comunității Europene (Tratatul CE), că în Spania există un deficit excesiv și a emis o recomandare pentru corectarea acestuia până cel târziu în 2012, în conformitate cu articolul 104 alineatul (7) din tratatul respectiv. De atunci, Consiliul a emis trei noi recomandări adresate Spaniei (la 2 decembrie 2009, la 10 iulie 2012 și la 21 iunie 2013) în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE, care au prelungit termenul pentru corectarea deficitului excesiv până în 2013, 2014 și, respectiv, 2016. În toate cele trei recomandări, Consiliul a considerat că Spania a luat măsuri eficace, însă că finanțele publice au avut mult de suferit din cauza unor evenimente economice negative neprevăzute ([2]).

(4) În conformitate cu articolul 126 alineatul (8) din TFUE, Consiliul a decis la 12 iulie 2016 că Spania nu luase măsuri eficace în urma recomandării Consiliului din 21 iunie 2013.

(5) În conformitate cu articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, dacă un stat membru participant nu pune în aplicare măsurile sau dacă, în opinia Consiliului, măsurile se dovedesc a nu fi adecvate, Consiliul ia imediat o decizie în temeiul articolului 126 alineatul (9) din TFUE.

(6) Comisia și-a actualizat previziunile din primăvara anului 2016 cu informațiile disponibile până la 19 iulie 2016. Pe această bază, previziunile de creștere a PIB-ului real pentru 2016 au fost revizuite în sens crescător cu 0,3 puncte procentuale în comparație cu previziunile din primăvară, la 2,9 %, și în sens descrescător pentru anul 2017 (2,3 %, față de 2,5 % în primăvară). Pentru 2018, se estimează că PIB-ul real va crește cu 2,1 %, față de o creștere cu 3,2 % în 2015. Se preconizează, așadar, că creșterea economică va încetini, dar va rămâne robustă, ea beneficiind în continuare de reformele întreprinse ca răspuns la criză și de finalizarea cu succes a programului de asistență financiară. Redresarea continuă să fie însoțită de crearea unui număr semnificativ de locuri de muncă, în contextul unei politici persistente de moderare a salariilor și beneficiind de reformele de pe piața muncii. Prețurile scăzute ale petrolului sprijină, de asemenea, creșterea. În același timp, se preconizează că inflația va fi de – 0,3 % în 2016. Cu toate acestea, previziunile de creștere economică sunt amenințate de riscuri de evoluție negativă, în special începând cu 2017; aceste riscuri sunt legate, printre altele, de rezultatul referendumului din Regatul Unit privind apartenența acestuia la Uniune, care a sporit incertitudinea, cu posibile implicații negative pentru comerț și cererea internă.

([1]) Regulamentul (CE) nr. 1467/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L 209, 2.8.1997, p. 6).

([2]) Toate documentele referitoare la procedura de deficit excesiv pentru Spania pot fi consultate la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/spain_en.htm.

(7) Conform previziunilor actualizate ale Comisiei din primăvara anului 2016, se preconizează că deficitul public va scădea la 4,6 % din PIB în 2016, la 3,3 % din PIB în 2017 și la 2,7 % din PIB în 2018 (în comparație cu obiectivele programului de stabilitate de 3,6 %, 2,9 % și 2,2 % din PIB în 2016, 2017 și, respectiv, 2018 și un deficit prognozat de 3,9 % din PIB în 2016 și 3,1 % din PIB în 2017 în previziunile din primăvară). Valoarea mai mare a deficitului preconizat este cauzată parțial de faptul că versiunea actualizată a previziunilor Comisiei ia în calcul un număr mai mic de măsuri de limitare a cheltuielilor la nivelul administrației centrale și la nivelul administrațiilor regionale ca răspuns la Recomandarea Comisiei din martie 2016 (0,2 % din PIB) față de previziunea programului de stabilitate (0,4 % din PIB), având în vedere faptul că unele dintre aceste măsuri nu au fost încă suficient detaliate pentru a fi incluse în previziunile Comisiei, pe baza ipotezei obișnuite a menținerii politicilor actuale. Cu toate acestea, cea mai mare parte a diferenței se datorează modificărilor aduse cadrului juridic de impozitare a profitului, conducând la reducerea plăților în avans efectuate de societăți („*pagos fraccionados*") în 2016. Deficitul de plăți în avans nu a fost cuantificat în programul de stabilitate și a devenit evident abia în luna aprilie, la momentul primei tranșe, după data-limită a previziunilor de primăvară. Versiunea actualizată a previziunilor din primăvara 2016 ale serviciilor Comisiei estimează că acest deficit este de 0,5 % din PIB în 2016. Deoarece modificările menționate anterior creează o întârziere permanentă în plata impozitelor, dar nu și modificarea ratei de impozitare sau a bazei de impozitare, acestea nu ar afecta venitul din impozitele pe venitul societăților odată ce situația redevine stabilă (începând din 2017). Aceste modificări ar duce la o pierdere temporară la nivelul colectării impozitelor în 2016, care a fost tratată ca un eveniment cu caracter excepțional în previziunile actualizate din primăvară.

Pentru 2017, diferențele dintre previziunile actualizate din primăvară și programul de stabilitate își au originea în poziția inițială sub așteptări și în faptul că măsurile de economisire luate ca răspuns la Recomandarea Comisiei din martie 2016 nu sunt încă suficient de detaliate pentru a fi luate în considerare pe baza ipotezei obișnuite a menținerii politicilor actuale. Se estimează că deficitul structural va crește cu 0,4 % și 0,1 % din PIB în 2016 și, respectiv, 2017, și că el va stagna în 2018. Cu toate acestea, în 2016, creșterea preconizată a deficitului structural este parțial determinată de faptul că perspectiva actuală în ceea ce privește inflația și creșterea PIB-ului nominal este mai nefavorabilă decât cea care stă la baza bugetului 2016, fapt care a avut efecte negative asupra veniturilor publice structurale, nepermițând adaptarea cheltuielilor.

(8) Ponderea datoriei publice brute în PIB a crescut de la 36 % în 2007 la aproximativ 99 % în 2014. În 2015, ponderea datoriei a fost mai mult sau mai puțin stabilă, întrucât vânzările nete de active financiare au contrabalansat impactul negativ al unei creșteri a deficitului care a fost mai rapidă decât creșterea PIB-ului nominal. Conform previziunilor actualizate ale Comisiei din primăvara anului 2016, se preconizează că ponderea datoriei va atinge un nivel maxim de 100,6 % din PIB în 2017, în timp ce previziunile din primăvară estimează că datoria va atinge un nivel maxim de 100,3 % din PIB în 2016. Deși Spania nu pare să se confrunte cu riscuri imediate de presiune bugetară decurgând din această pondere ridicată a datoriei, riscurile în materie de sustenabilitate a datoriei vor crește în mod semnificativ pe termen mediu, dacă poziția bugetară nu este îmbunătățită. Pe termen lung, se preconizează că riscurile la adresa sustenabilității fiscale vor fi reduse datorită impactului pozitiv al reducerii cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației.

(9) În conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, în decizia sa de a notifica statul membru să ia măsuri de reducere a deficitului în conformitate cu articolul 126 alineatul (9) din TFUE, Consiliul solicită statului membru să îndeplinească obiective bugetare anuale care să permită, conform previziunilor care stau la baza notificării, o îmbunătățire anuală cu cel puțin 0,5 % din PIB ca valoare de referință, a soldului său ajustat ciclic, din care se deduc măsurile cu caracter excepțional și cele temporare. Cu toate acestea, adoptarea respectivei decizii în a doua jumătate a anului amplifică efortul fiscal necesar pentru a atinge o anumită îmbunătățire anuală a soldului structural. Este, de asemenea, important să se aibă în vedere faptul că scenariul de referință pentru noua traiectorie a ajustărilor începe cu o deteriorare de 0,4 % din PIB a deficitului structural, care rezultă cel puțin parțial din faptul că inflația s-a dovedit a fi mai scăzută decât se preconizase în scenariul care a stat la baza bugetului 2016 – un eveniment aflat în mare parte în afara controlului guvernului. Ținând cont de cele de mai sus, este oportun să nu se solicite măsuri structurale suplimentare în 2016.

(10) Având în vedere că nu ar trebui să se solicite măsuri structurale suplimentare în 2016, acordarea unui an suplimentar Spaniei pentru corectarea deficitului său excesiv, care reprezintă norma în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1467/97, ar necesita o îmbunătățire anuală a soldului structural în 2017, ceea ce ar avea un impact prea negativ asupra creșterii economice. În consecință, se consideră oportună prelungirea cu doi ani a termenului acordat Spaniei pentru a pune capăt situației sale de deficit excesiv.

(11) Prin urmare, o traiectorie de ajustare credibilă și sustenabilă ar impune Spaniei să atingă un deficit public de 4,6 %, 3,1 % și 2,2 % din PIB în 2016, 2017 și, respectiv, în 2018, ceea ce corespunde unei deteriorări a soldului structural de 0,4 % din PIB în 2016 și unei îmbunătățiri de 0,5 % din PIB atât în 2017, cât și în 2018. Aceste obiective bugetare țin seama și de necesitatea de a compensa efectele secundare ale consolidării fiscale asupra finanțelor publice, legate de impactul acesteia asupra economiei în sens mai larg.

(12) Pentru a îndeplini respectivele obiective, se consideră că sunt necesare măsuri structurale suplimentare cu un impact estimat de 0,5 % din PIB atât în 2017, cât și în 2018. Economiile pentru 2017 și 2018 ar putea include, printre altele, reducerea numărului și a domeniului de aplicare al cheltuielilor fiscale, în special a cotelor reduse de TVA, pentru a realiza efortul structural necesar.

(13) În plus, aplicarea strictă, la toate nivelurile de administrație, a mecanismelor preventive și corective prevăzute în Legea spaniolă privind stabilitatea ar contribui la corectarea la timp și durabilă a deficitului excesiv. Acest lucru ar putea fi realizat prin sporirea gradului de automatism în punerea în aplicare a acestora. În plus, regula referitoare la cheltuieli din Legea privind stabilitatea ar putea contribui într-o măsură mai mare la sustenabilitatea finanțelor publice dacă s-ar clarifica mai bine domeniul de aplicare și definițiile categoriilor de cheltuieli necesare pentru calcularea acesteia și dacă administrațiilor publice care încalcă această regulă li s-ar solicita în mod explicit să compenseze abaterile în materie de cheltuieli în anul următor producerii acestor abateri.

(14) De asemenea, Spania ar trebui să țină seama și de aspectele calitative ale finanțelor publice, inclusiv în ceea ce privește politica de achiziții publice. Numărul neregulilor cu impact asupra aplicării legislației UE privind achizițiile publice, aduse în atenția Comisiei în ultimii ani, a fost semnificativ. Datele arată că există diferențe în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor privind achizițiile publice între autoritățile și entitățile contractante și că insuficiența mecanismelor de control ex ante și ex post împiedică aplicarea corectă și uniformă a legislației privind achizițiile publice. Spania se remarcă printr-o rată redusă de publicare a anunțurilor de participare și o utilizare relativ mare a procedurii negociate fără publicare prealabilă, în comparație cu alte state membre. Acest lucru duce la limitarea concurenței din partea întreprinderilor din alte state membre ale UE și, adesea, la atribuirea directă a contractelor, cu implicații în termeni de creștere a cheltuielilor guvernamentale. Utilizarea limitată a instrumentelor de achiziții centralizate sau comune împiedică creșterile de eficiență care ar contribui la economii bugetare. Absența unui organism independent însărcinat cu asigurarea eficienței și a respectării legislației în domeniul achizițiilor publice în întreaga țară îngreunează buna aplicare a normelor privind achizițiile publice și poate crea oportunități pentru contravenții, ambele situații având efecte negative asupra contextului finanțelor publice ale Spaniei.

(15) Pentru a facilita succesul strategiei de consolidare fiscală, va fi important, de asemenea, ca aceasta să fie sprijinită de reforme structurale ample, conform recomandărilor Consiliului adresate Spaniei în contextul Semestrului european 2016, în special cele legate de procedura privind corecția dezechilibrelor macroeconomice ale acestei țări.

(16) În conformitate cu articolul 126 alineatul (9) din TFUE, Consiliul poate, ca parte a deciziei sale de notificare în temeiul respectivei pervederi, să ceară statului membru în cauză să prezinte rapoarte privind efortul de ajustare potrivit unui calendar precis. În conformitate cu articolul 5 alineatul (1a) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, raportul statului membru trebuie să includă obiectivele privind cheltuielile și veniturile publice și să precizeze măsurile de politică bugetară atât de pe partea de cheltuieli, cât și de pe partea de venituri, precum și informațiile referitoare la acțiunile de politică întreprinse ca răspuns la recomandările specifice ale Consiliului. Pentru a facilita monitorizarea termenului-limită pentru conformarea cu recomandările cuprinse în prezenta decizie, precum și a termenului-limită pentru corectarea deficitului excesiv, Spania ar trebui să prezinte un astfel de raport până la 15 octombrie 2016, simultan cu proiectul său de plan bugetar pentru 2017.

(17) Spania ar trebui, de asemenea, să prezinte un raportComisiei și Comitetului economic și financiar, după cum prevede articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 473/2013 al Consiliului [1], în conformitate cu specificațiile prevăzute în Regulamentul delegat (UE) nr. 877/2013 al Comisiei [2]. Raportul ar trebui să fie prezentat pentru prima oară până la 15 ianuarie 2017 și, ulterior, o dată la trei luni,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) Spania trebuie să pună capăt situației actuale de deficit excesiv până în 2018.

[1] Regulamentul (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro (JO L 140, 27.5.2013, p. 11).

[2] Regulamentul delegat (UE) nr. 877/2013 al Comisiei din 27 iunie 2013 de completare a Regulamentului (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro JO L 244, 13.9.2013, p. 23).

(2) Spania trebuie să reducă deficitul public la 4,6 % din PIB în 2016, la 3,1 % din PIB în 2017 și la 2,2 % din PIB în 2018. Această îmbunătățire a deficitului public corespunde unei deteriorări a soldului structural cu 0,4 % din PIB în 2016 și unei îmbunătățiri cu 0,5 % din PIB atât în 2017, cât și în 2018, pe baza previziunilor actualizate ale Comisiei din primăvara anului 2016. De asemenea, Spania ar trebui să utilizeze toate câștigurile excepționale pentru a accelera reducerea deficitului și a datoriei.

(3) În plus față de economiile deja incluse în previziunile Comisiei din primăvara anului 2016, Spania trebuie să adopte și să pună integral în aplicare măsuri de consolidare în valoare de 0,5 % din PIB atât în 2017, cât și în 2018.

(4) Spania trebuie să fie pregătită să adopte măsuri suplimentare, în caz de materializare a riscurilor la adresa planurilor bugetare. Măsurile de consolidare fiscală trebuie să asigure o îmbunătățire durabilă a soldului structural al bugetului general într-o manieră favorabilă creșterii.

(5) Spania trebuie să adopte măsuri pentru consolidarea cadrului său bugetar, în special pentru a spori gradul de automatism al mecanismelor de prevenire și de corectare a deviațiilor de la obiectivele în materie de deficit, datorie și cheltuieli, precum și pentru a crește contribuția pe care regula referitoare la cheltuieli din Legea privind stabilitatea o aduce la sustenabilitatea finanțelor publice.

(6) Spania trebuie să instituie un cadru coerent pentru a asigura transparența și coordonarea politicii de achiziții publice pentru toate autoritățile și entitățile contractante, în vederea garantării eficienței economice și a unui nivel ridicat al concurenței. Un astfel de cadru trebuie să includă mecanisme de control ex ante și ex post adecvate pentru procedurile de achiziții publice, pentru a asigura eficiența și respectarea legislației.

Articolul 2

Consiliul stabilește termenul-limită de 15 octombrie 2016, până la care Spania să ia măsuri eficace și, în conformitate cu articolul 5 alineatul (1a) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, să prezinte Consiliului și Comisiei un raport cu privire la măsurile întreprinse ca răspuns la prezenta decizie. Raportul include obiectivele privind cheltuielile și veniturile publice și precizează măsurile discreționare atât pe partea de cheltuieli, cât și pe partea de venituri, precum și informațiile referitoare la acțiunile întreprinse ca răspuns la recomandările specifice ale Consiliului de consolidare a cadrului fiscal și a cadrului politicii de achiziții publice în conformitate cu articolul 1 alineatele (5) și (6).

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Regatului Spaniei.

Adoptată la Bruxelles, 8 august 2016.

Pentru Consiliu
Președintele
M. LAJČÁK